

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 5 maj 1926 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin ävensom av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av förstnämnda lag, m. m.

Genom en den 19 mars 1926 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 211, vilken överlämnats till första lagutskottet och sedermera enligt överenskommelse mellan detta utskott och bevillningsutskottet hänskjutits till behandling i sammansatt bevillnings- och första lagutskott, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1:o) lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin ävensom av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av förstnämnda lag.

Härigenom förordnas, att lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin ävensom lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av förstnämnda lag, vilka lagar gälla till och med den 30 juni 1926, skola äga fortsatt giltighet efter sistnämnda dag till och med den 30 juni 1928; dock att 3 § 1 mom. i lagen den 20 juni 1924 från och med den 1 juli 1926 skall hava följande ändrade lydelse:

3 §.

1 mom. Bryter någon mot förbud, som avses i 2 §, straffes såsom för olovlig införsel till riket.

Framgår uppenbarligen av omständigheterna, att dryckerna icke varit avsedda att olovligen införas till riket, må dock dömas allenast till böter, högst femhundra kronor.

2 Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.

Visas, att den farkost, med vilken dryckerna forslats, på grund av verklig sjönöd för räddande av fartyg, last och människoliv tvingats att ingå på svenskt territorialvatten och att där förbliva, vare den tilltalade från ansvar fri.

2:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 227) angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 20 juni 1924 angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin, vilken lag gäller till och med den 30 juni 1926, skall äga fortsatt giltighet efter sistnämnda dag till och med den 30 juni 1928; skolande, där jämlikt lagen egendom tagits i förvar före den 1 juli 1928, de i lagen meddelade bestämmelserna jämväl efter samma dag tillämpas med avseende å egendomen.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen jämte därvid fogade protokollsutdrag.

Gällande rätt.

Genom statsmakternas beslut år 1923 tillkom ny lagstiftning om straff för olovlig varuinförsel, vilken lagstiftning väsentligen var föranledd av behovet av skärpta bestämmelser mot den tilltagande smugglingen av rusdrycker. En ytterligare skärpning i detta hänseende vidtogs följande år genom lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin (spritinförsellagen) samt lagen samma dag (nr 227) angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin. I anslutning till Sveriges ratifikation av den i Hälsingfors mellan samtliga vid Östersjön belägna stater ävensom Norge upprättade konventionen angående motarbetande av smuggling av alkoholvaror utsträcktes tillämpningen av spritinförsellagen genom lag den 27 november 1925 (nr 463) att omfatta jämväl införsel av spritdrycker under närmare angivna förutsättningar till visst område utanför svenskt territorialvatten. Nu nämnda åren 1924 och 1925 utfärdade tre lagar äga giltighet allenast till och med den 30 juni 1926.

Propositionen.

Förevarande proposition avser nu i första hand att förläna fortsatt giltighet åt dessa provisoriska lagar. Därjämte föreslås i propositionen ändrad lydelse i vissa hänseenden av 3 § 1 mom. i spritinförsellagen.

Vad först angår frågan om fortsatt giltighet av berörda lagar, har vid den utredning, som föregått framläggandet av propositionen, från olika håll vitsordats, att verkningarna av 1924 års lagstiftning hittills varit goda,

samt att behov av lagstiftningens fortsatta giltighet föreligger. Vid ärendets anmälan i statsrådet yttrade departementschefen, att den ifrågavarande lagstiftningen i det stora hela uppfyllt de krav, som ställts på densamma, och att den särskilt lämnat möjlighet till ett verksamt bekämpande av sprit-smugglingen. Departementschefen ansåg det utan vidare klart, att lagbestämmelser av förevarande slag vore av behovet påkallade även efter den 30 juni 1926 och tillstyrkte i sådant hänseende, att lagarna, som för närvarande ej ansågos böra göras permanenta, förlänades fortsatt provisorisk giltighet under en tid av två år, under vilken tid tillräcklig erfarenhet syntes kunna vinnas för förnyat ställningstagande i frågan, om lagarna borde erhålla permanent karaktär.

Vidkommande därefter de föreslagna ändringarna i 3 § 1 mom. i sprit-införsellagen, stadgas nu i första stycket av detta lagrum, att överträdelse av förbudet i lagens 2 § mot införsel till svenskt territorialvatten skall straffas såsom olovlig införsel till riket, och kan på grund härav straffet uppgå till straffarbete i två år. Enligt lagrummets andra stycke må dock dömas allenast till böter, högst femhundra kronor, därest av omständigheterna uppenbarligen framgår, att avsikten icke varit att olovligen införa dryckerna till riket. Detta stadgande har i förslaget omformulerats till överensstämmelse med liknande föreskrift i 7 §, där fråga är om förverkande av spritdrycker och vin m. m., så att strafflöndringen inträder allenast, därest av omständigheterna uppenbarligen framgår, att dryckerna icke varit avsedda att olovligen införas till riket.

I 3 § 1 mom. tredje stycket stadgas straffrihet vid överträdelse av förbudet mot införsel till svenskt territorialvatten, där det visas, att den farkost, med vilken dryckerna forslats, på grund av verklig sjönöd icke kunnat undgå att inkomma till svenskt territorialvatten och att där förbliva. Enligt i ärendet avgivna yttranden skulle beslag, som verkställes på grund av förevarande bestämmelse, hava upphävts och åtal ogillats även i de fall, då »den verkliga sjönöden» uppkommit därigenom att besättningen borttagit någon maskindel eller dylikt. För vinnande av större garanti att självförvållad sjönöd i lagtillämpningen icke skall föranleda befrielse från ansvars-påföljd har åt bestämmelsen efter mönster av ett stadgande i Hälsingforskonventionen givits sådan avfattning, att straffrihet inträder endast, om det visas, att farkosten på grund av verklig sjönöd för räddande av fartyg, last och människoliv tvingats att ingå på svenskt territorialvatten och att där förbliva.

Lagrådet har lämnat förslagen utan anmärkning.

Utskottet har vid granskning av lagförslagen icke funnit skäl till erinran mot desamma och får alltså hemställa,

Utskottet.

4 *Sammansatta bevillnings- och första lagutskottets utlåtande Nr 1.*

att ifrågavarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 5 maj 1926.

På sammansatta bevillnings- och första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:
från första kammaren: herrar *Åkerman, Wohlin, Alexis Björkman* och *Rogberg*;
från andra kammaren: herrar *Lövgren* i Nyborg*, *Bengtsson* i Kullen, *Jansson* i Edsbäcken, *Nilsson* i Antnäs och *Lindley*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
